
Univerzitní nemocnice? Dobrý nápad

Univerzitní nemocnice? Dobrý nápad

LIDOVÉ NOVINY

4.3.2008, Autor: Marek Zeman

Zdá se, že záměr ministerstva zdravotnictví převést fakultní nemocnice na akciové společnosti, tzv. univerzitní, se i mezi odbornou veřejností setkává s nepochopením a odmítavými reakcemi. V rozhovoru pro zpravodajský server Aktuálně.cz se dokonce dva z nejvýznamnějších českých odborníků - profesor Pavel Pafko, který vede 3. chirurgickou kliniku ve Fakultní nemocnici Motol, a MUDr. Jan Žaloudík, děkan lékařské fakulty Masarykovy Univerzity - unisono ptají: „K čemu je to dobré? V čem je akciová společnost lepší než státní příspěvková organizace?“ Rád jim ze své pozice ředitele Fakultní nemocnice Královské Vinohrady odpovím.

V žádném jiném oboru lidské činnosti nestoupají náklady takovým tempem jako ve zdravotnictví. Tento růst se v blízké budoucnosti ani nezastaví, ani nezpomalí. Prodlužování lidského věku ve vyspělých zemích, ke kterým počítám i Českou republiku, a exponenciálně rostoucí schopnost lékařské vědy léčit nemoci a udržovat pacienty při životě tyto náklady zmnohásobí. Upřímně, kdyby se pacienti v České republice rozhodli důsledně uplatnit své právo na nejlepší dostupnou léčbu, kterou jim de facto dává naše ústava, tak by financování našeho zdravotnictví zkrachovalo během pár měsíců.

Řídit nelze bez nástrojů Vzhledem k tomu, že státní rozpočet nehýří přebytky a zřejmě se na to ani nechystá, je zřejmé, že růst nákladů na zdravotní péči je třeba pečlivě kontrolovat a jejich růst stále a dlouhodobě brzdit. To je mimo jiné i úkolem vedení fakultních nemocnic, největších nemocnic v zemi. Troufám si tvrdit, že v žádném jiném oboru není omezování růstu nákladů tak obtížné jako ve zdravotnictví. Jako lékař hluboce rozumím tomu, že chceme léčit pacienty co nejlépe a nehledíme na cenu léků nebo léčebných postupů, když bojujeme o lidský život. A právě proto tvrdím, že vedení fakultních a jiných velkých nemocnic musí mít k dispozici účinné nástroje, aby v tomto vypjatém prostředí byla schopna růst nákladů smysluplně kontrolovat a omezovat. Status příspěvkové organizace tyto nástroje nedává, akciová společnost ano. To je rozdíl, na který se oba citovaní pánové ptají.

Pokud fakultní nemocnice jako příspěvkové organizace vytvoří ztrátu, stát jí zaplatí, pokud vytvoří zisk, stát si jej vezme. Jaká je to motivace pro vedení nemocnice, aby činila obtížná rozhodnutí? Rozhodnutí, která mohou vést k omezení péče o pacienty? Nedostatečná, věřte mi.

Pokud chci v obtížném prostředí zdravotnictví po svých zaměstnancích, aby přebrali svoji část odpovědnosti za efektivní řízení nemocnice a činili těžká rozhodnutí, musím je umět motivovat. Tabulkové platy v příspěvkové organizaci neumožňují ani efektivně motivovat, ani razantně trestat.

Jakákoliv akciová společnost, ať již je akcionářem stát, nebo kdokoliv jiný, se musí řídit obchodním zákoníkem. Ten neříká, že musíte tvořit zisk, ale velmi precizně stanoví, jakou ztrátu můžete ještě generovat, jak hluboko můžete svoji společnost zadlužit. A taky zvyšuje osobní odpovědnost managementu za hospodaření. Kdo nevěří, ať si otevře obchodní zákoník.

Pokud budou fakultní nemocnice akciovými společnostmi, mohou svůj rozvoj, své investice financovat pomocí klasických nástrojů, jako jsou úvěry od bank. Nemusejí čekat na to, zda ve státním rozpočtu na ně zbudou peníze. A nebojte se, pokud se bude zadluženost vaší nemocnice blížit nezdravému limitu, banka vám nepůjčí.

Cesta k zajištění kvalitní péče Přínosy přechodu fakultních nemocnic na akciové společnosti však nevycházejí jen z všeobecně platných ustanovení obchodního zákoníku. Tento přechod zároveň odstraní současnou dvojkolejnost ve vedení těchto nemocnic. Jednotlivé kliniky řídí jak přednost, jmenovaný ministerstvem zdravotnictví na návrh ministra školství, který je v hlavním pracovním poměru u univerzity, tak primář, který je zaměstnancem nemocnice. Je to

schizofrenní situace, když vedení nemocnice je odpovědné za vyrovnané hospodaření nemocnice a zároveň nemůže odvolat přednostu kliniky, který je odpovědný za její hospodaření.

Jsem přesvědčen, že jak profesor Pavel Pafko, tak děkan Jan Žaloudík mají na srdci především zájmy pacientů a studentů medicíny, ale z mého pohledu ředitele jedné z fakulních nemocnic, o které se nyní jedná především, tvrdím, že přechod na akciové společnosti je jedinou účinnou cestou, jak dlouhodobě zajistit financování a kvalitu zdravotní péče. Jen pro ilustraci: vnitřní dluh Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, tedy částka, která měla být v minulých letech investována do její prosté obnovy, a nebyla, dosahuje výše 1,6 miliardy korun.